

Dosarul nr.2ra-118/17

Instanța de fond: Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău – V. Clima

Instanța de apel: CA Chișinău – L. Popova, A. Gavrilița, Vl. Brașoveanu

DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curtii Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Iulia Sîrcu,
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță,
Mariana Pitic, Maria Gervas,

examinând recursurile declarate de către avocatul Ivan Talpiș în interesele lui Ștefan Otean, Vasile Chirondă și avocatul acestuia Pavel Grițco,
în pricina civilă la acțiunea lui Ștefan Otean împotriva lui Vasile Chirondă privind repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din data de 12 octombrie 2016,

C O N S T A T Ă :

Ștefan Otean la data de 14 februarie 2014 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Chirondă privind repararea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată (f.d. 5-7).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că Vasile Chirondă este proprietarul apartamentului nr. 68 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău, care se află la etajul superior apartamentului său nr. 64 din același bloc.

În perioada 15 iulie – decembrie 2013 Vasile Chirondă a efectuat lucrări de reparație, prin spargerea pereților neautorizat, cu scule electrice de înaltă capacitate. Astfel, a adus atingere și a deteriorat pereții de susținere a întregului bloc locativ, dorind să spargă peretele balconului prin demolarea unei porțiuni de perete de la bucatărie și dormitor.

La data de 02 septembrie 2013 prin răspunsul nr. 0-871 al Inspecției de Stat în Construcții i s-a adus la cunoștință, că pârâtul execută lucrări de reconstrucție a balconului și a replanificat apartamentul nr. 68, cu încălcarea prevederilor art. 22 lit. b) al Legii nr. 721-XIII din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții și Hotărârii Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996.

De asemenea, la data de 02 octombrie 2013 APLP 54/183 a întocmit actul nr. 21/a-3, prin care a constatat, că în apartamentul nr. 64 din str. Petru Zadnipru 15/2 varul de pe tavan pe alocuri este coșit. Este deteriorat varul și tencuiala împrejurul coloanelor de încălzire ce trec prin apartament, precum și în camera de baie, împrejurul țevilor de canalizare.

Consideră, că prin acțiunile pârâtului i s-a cauzat prejudiciu material și moral ca urmare a suferințelor psihice, aducându-i-se prejudicii afective personalității deoarece în perioada respectivă întreg blocul a fost transformat într-un șantier, iar starea sa emoțională a avut de suferit.

Prin hotărârea Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din data de 24 februarie 2016 s-a încasat de la Vasile Chirondă în beneficiul lui Ștefan Otean prejudiciul material cauzat urmare a influenței vecine inadmisibile în mărime de 20 120 lei și cheltuielile aferente litigiului: taxa de stat în mărime de 150 lei, plata pentru efectuarea expertizei în mărime de 1 800 lei, pentru obținerea probelor în mărime de 179 lei și asistența juridică în mărime de 2 700 lei. Pretenția lui Ștefan Otean împotriva lui Vasile Chirondă cu privire la repararea prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Vasile Chirondă în beneficiul statului taxa de stat suplimentară în sumă de 453,60 lei și cheltuielile de judecare a pricinii suportate de instanța de judecată legate de citarea părților în instanță în mărime de 70 lei (f.d. 102, 106-108).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 24 martie 2016 avocatul Pavel Grițco în interesele lui Vasile Chirondă a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din data de 24 februarie 2016, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată (f.d. 104, 121-122).

Avocatul Ivan Talpiș în interesele lui Ștefan Otean a depus referință asupra cererii de apel, prin care a solicitat să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, cu menținerea hotărârii primei instanțe. De asemenea a solicitat încasarea din contul lui Vasile Chirondă a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 000 lei, sumă achitată pentru prestarea serviciilor de asistență juridică în instanța de apel (f.d. 127-128).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 12 octombrie 2016 s-a respins ca neîntemeiat apelul declarat de Vasile Chirondă, s-a menținut hotărârea Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din data de 24 februarie 2016, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 lei au rămas în seama lui Ștefan Otean (f.d. 143,144 - 149).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Ștefan Otean prin intermediul avocatului Ivan Talpiș a depus recurs, prin care a solicitat, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de respingerea cheltuielilor de judecată suportate de către acesta în cadrul examinării cauzei în ordine de apel (f.d. 154-155).

În motivarea recursului recurentul a indicat, că la data de 06 iunie 2016 a fost încheiat contractul de asistență juridică între Ștefan Otean și avocatul Ivan Talpeș, costul onorariului avocatului constituie suma de 3 000 lei, care a fost achitată potrivit bonului de plată seria OE nr. 514237 din 06 iunie 2016, iar pentru faptul că apelul declarat de către Vasile Chirondă a fost respins, urma să fie dispusă spre încasare suma cheltuielilor de asistență juridică de la partea care a pierdut procesul.

La data de 14 decembrie 2016 Vasile Chirondă și avocatul acestuia Pavel Grițco au depus cerere de recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea menținerii hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi privind remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 162-164).

În motivarea recursului recurenței au motivat, că instanțele de judecată la emiterea hotărârilor au apreciat arbitrar probele administrate, au lipsit recurentul de posibilitatea de a prezenta probe și au aplicat eronat normele de drept material și procedural, nestabilind cu certitudine cine se face responsabil de prejudiciul cauzat lui Ștefan Otean, fiindcă o perioadă de timp au fost scurgeri și de pe acoperiș, iar quantumul cheltuielilor necesare pentru reparație nu corespund realității.

La data de 09 ianuarie 2017 avocatul Pavel Grițco în interesele lui Vasile Chirondă a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depuse de către Ștefan Otean în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 166-167).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 12 octombrie 2016, expediată părților prin intermediul oficiului poștal, confirmarea privind recepționarea deciziei la materialele dosarului nu este.

În aceste circumstanțe, recursurile depuse la 23 noiembrie 2016 și 14 decembrie 2016 se consideră a fi depuse în termen.

Cu referire la recursul depus de către Vasile Chirondă și avocatul acestuia Pavel Grițco, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează să fie respins din următoarele considerente.

Potrivit articolului 445 alin.1, lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul.

În speță, Ștefan Otean s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea din contul lui Vasile Chirondă a prejudiciului material cauzat în urma efectuării lucrărilor de reparație neautorizat, care au adus atingere apartamentul său.

Prin hotărârea Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din data de 24 februarie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 12 octombrie 2016, s-a încasat de la Vasile Chirondă în beneficiul lui Ștefan Otean prejudiciul material cauzat urmare a influenței vecine inadmisibile în mărime de 20 120 lei și cheltuielile aferente litigiului: taxa de stat în mărime de 150 lei, plata pentru efectuarea expertizei în mărime de 1 800 lei, pentru obținerea probelor în mărime de 179 lei și asistența juridică în mărime de 2 700 lei. Pretenția lui Ștefan Otean împotriva lui Vasile Chirondă cu privire la repararea prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Vasile Chirondă în beneficiul statului taxa de stat suplimentară în sumă de 453,60 lei și cheltuielile de judecare a pricinii suportate de instanța de judecată legate de citarea părților în instanță în mărime de 70 lei (f.d. 102, 106-108).

Vasile Chirondă prin intermediul avocatului Pavel Grițco, contestând hotărârea instanței, a invocat lipsa cadrului legal pentru încasarea prejudiciului material cauzat în urma efectuării reparației și lipsa vinovăției sale în prejudicierea proprietarului imobilului situat cu un etaj mai jos.

Verificând argumentul recurentului, instanța de recurs constată următoarele circumstanțe de fapt și de drept.

Ștefan Otean este proprietarul unei cote - părți din apartamentul nr. 64 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău (f.d. 9). Pârâtul Vasile Chirondă este proprietarul apartamentului nr. 68 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău.

Din materialele dosarului rezultă, că pârâtul a efectuat lucrări de reconstrucție a balconului și replanificarea apartamentului nr. 68 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău, prin demolarea unei porțiuni din peretele de la bucătărie și balcon în lipsa certificatului de urbanism și a autorizației de construire. În urma lucrărilor întreprinse a avut de suferit apartamentul nr. 64 din același bloc.

Faptul efectuării reparației este confirmat prin răspunsul Inspecției de Stat în Construcții nr. O-871 din 02 septembrie 2013 (f.d. 17) și prin procesul – verbal cu privire la contravenție din data de 03 septembrie 2013 (f.d. 37). Argumentul pârâtului cu privire la declararea nulă a procesului – verbal cu privire la contravenție prin hotărârea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău din data de 01 noiembrie 2013, nu poate fi reținut de instanța de recurs, ori acesta a fost declarat nul pe motivul că a fost

întocmit necorespunzător, însă nu a fost demonstrată nevinovăția contravenientului (f.d. 29).

Prin raportul de expertiză judiciară în construcții, efectuat de CNEJ, seria BB 012315 din 15 octombrie 2014, s-a constatat, că în perioada lunii iulie – decembrie 2015 în apartamentul nr. 68, situat în mun. Chișinău, str. Petru Zadnipru 15/2 au fost efectuate lucrări de reparație neautorizate. Lucrările de reparație care au fost efectuate în apartamentul nr. 68 influențează starea tehnică a apartamentului nr. 64. Datele despre influența negativă sunt confirmate în actele prezentate la materialele dosarului (f.d. 19). Pe baza actului s-a stabilit faptul că influența negativă a avut loc în apartamentul nr. 64. Deteriorările aduse în rezultatul influenței negative de la nivelul de mai sus sunt prezente în bucătărie, sală, dormitor, bloc sanitar, coridor și balcon. Pe pod se văd pete galbene uscate și fisuri, pe pereți sunt prezente pete galbene. Motivul înrăutățirii stării tehnice a apartamentului nr. 64 reprezintă lucrările de reparație de la etajul superior și anume din apartamentul nr. 68.

Pentru restabilirea stării satisfăcătoare a apartamentului nr. 64 este necesar de a efectua lucrări de reparație. Lucrările de reparație care trebuie efectuate pentru lichidarea deteriorărilor au fost stabilite de către expert, pe baza examinării vizuale a apartamentului nr. 64, pe baza actului (f.d. 19) prezentat la materialele dosarului și pe baza planului geometric prezentat la materialele dosarului (f.d. 57).

Costul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 64 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău pentru lichidarea deteriorărilor constituie 20 120 lei (f.d. 68).

În cadrul ședinței de judecată expertul a confirmat faptul că apartamentul nr. 64 din str. Petru Zadnipru 15/2 a avut de suferit din urma reparației apartamentului superior, iar la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar demonstra că ambele apartamente au fost inundate prin scurgerea de pe acoperiș (f.d. 90-91).

În conformitate cu art. 9, alin. 1 Cod Civil *„persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară”*.

Potrivit art. 377 Cod Civil *„proprietarii ai altor bunuri imobile învecinate, pe lângă respectarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de lege, trebuie să se respecte reciproc. Se consideră vecin orice bun imobil de unde se pot produce influențe reciproce”*.

Obligația de respect reciproc sau buna vecinătate exclude abuzul de drept, astfel se poate susține că este interzisă exercitarea dreptului de proprietate în scopul vătămării sau prejudicierii vecinului.

În raporturile de vecinătate fiecare vecin are obligația de a suporta inconveniențele normale, dacă aceste inconveniențe sunt anormale, proprietarul deranjat de acestea îi poate cere proprietarului bunului imobil, care este sursa influenței, o compensație corespunzătoare în formă bănească.

Probatoriul demonstrează că influența negativă din apartamentul nr. 68 l-a prejudiciat pe Ștefan Otean în sumă de 20120 lei și acest prejudiciu urmează să fie compensat.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin repararea construcție este o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția proprietarului construcției. Proprietarul nu poate înlătura răspunderea, dovedind că a luat toate măsurile pentru evitarea influenței negative asupra apartamentului de la nivelul inferior. Proprietarul se poate exonera de răspundere probând existența unor cauze străine, care au dus la

cauzarea prejudiciului și anume forța majoră sau vina persoanei prejudiciate. Proprietarul apartamentului nr. 68 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău nu a demonstrat prezența acestor două condiții, care l-ar exonera de răspundere materială.

Argumentul pârâtului Vasile Chirondă precum că deteriorările din apartamentul nr. 64, str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău au avut loc în lipsa vinovăției sale, dar din cauza nereparării acoperișului și a țevilor din imobil, a fost combătut prin concluziile expertului date în ședința de judecată, care a menționat lipsa cărorva date obiective privitor la scurgerea de pe acoperiș.

Astfel, probele analizate demonstrează incontestabil că apartamentul nr. 64 din str. Petru Zadnipru 15/2, mun. Chișinău a avut de suferit din urma lucrărilor de reparație din apartamentul nr. 68 din același bloc de locuit.

În acest context, Colegiul lărgit constată, că recursul declarat de Vasile Chirondă și avocatul Pavel Grițco urmează a fi respins.

Cu referire la recursul depus de avocatul Ivan Talpeș în interesele lui Ștefan Otean, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul parțial întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.1, lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Ștefan Otean, înaintând acțiune împotriva lui Vasile Chirondă, a solicitat și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată. Prima instanță, fiind investită cu soluționarea litigiului, a admis parțial pretențiile înaintate respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral. Hotărârea pronunțată a fost contestată de către pârâtul Vasile Chirondă, apelul căruia a fost respins de către instanța de apel.

Avocatul reclamantului Ștefan Otean în instanța de apel atât prin referință, cât și în cadrul ședinței de judecată a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată privind asistența juridică în sumă de 3000 lei, suportate de intimat în procedura de apel, însă instanța de apel a respins pretenția.

Decizia în partea respingerii cerinței de încasare a cheltuielilor de judecată a fost contestată de către avocatul lui Ștefan Otean.

Criticele, aduse de către avocatul Ivan Talpiș deciziei instanței de apel în această parte, instanța de recurs le consideră parțial întemeiate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 96 CPC instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, **în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.**

Potrivit pct.16 al Recomandării privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din RM, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor /acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Colegiul reține și jurisprudența CtEDO (cauza Boicenco vs Moldova). Curtea a menționat că la determinarea quantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare

pentru a acorda asistența, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

În speță, instanța de recurs constată că avocatul intimatului Ștefan Otean a solicitat în instanța de apel încasarea cheltuielilor de judecată privind serviciile de asistență juridică prestate lui Ștefan Otean în instanța de apel în mărime de 3 000 lei, prezentând bonul de plată seria EO nr. 514237 din 06 iunie 2016 (f.d. 129).

Instanța de recurs, analizând actele prezentate reține, că avocatul într-adevăr a acordat asistență juridică intimatului Ștefan Otean prin întocmirea referinței, participarea la trei ședințe de judecată în instanța de apel (f.d. 127-128).

Totodată colegiul reține, că prezenta cauză nu prezintă o complexitate sporită, cauza s-a examinat în ordine de apel într-o perioadă relativ scurtă, fiind stabilite trei ședințe de judecată, potrivit înregistrării audio ședința de judecată din data de 08 iunie 2016 a durat o minută, ședința de judecată din data de 14 septembrie 2016 a durat trei minute iar ședința de judecată din data de 12 octombrie 2016 a durat aproximativ 40 minute.

Prin urmare, cheltuielile de asistență juridică estimate de avocatul Ivan Talpeș în sumă de 3000 lei nu sunt probate și nu sunt reale, rezonabile și nici necesare, de aceea instanța de recurs consideră rațional și echitabil a le reduce până la 1000 lei.

În acest context, Colegiul lărgit constată că recursul declarat de avocatul Ivan Talpeș în interesele lui Ștefan Otean urmează a fi admis.

În conformitate cu art. 445 alin. 1, lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Vasile Chirondă și avocatul Pavel Grițco.

Se admite recursul declarat de avocatul Ivan Talpiș în interesele lui Ștefan Otean.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, în partea respingerii pretenției de încasare a cheltuielilor de judecată și în această parte se emite o hotărâre nouă prin care se încasează de la Vasile Chirondă în beneficiul lui Ștefan Otean cheltuielile judiciare suportate în instanța de apel, în sumă de 1 000 lei.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas